

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/700- /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva – a Fővárosi Bíróság 20.K.34.749/2008/10. számú ítélete alapján – a panaszos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 424/2009. (XII. 2.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a ruházat megváltoztatására vonatkozó részében

helyt adok,

minden egyéb tekintetben a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Pest Megyei Rendőr-főkapitányság
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

A panaszos panaszában előadta, hogy az intézkedés napján 9 és 11 óra között a Jobbik Magyarországért Mozgalom Párt lakossági fórumát tartották a b-i Városi Klubban, ahol szimpatizánsként segített a szervezésben. Az esemény előkészítése már hetekkel korábban megkezdődött. Eredetileg erre az időpontra tervezték a Magyar Gárda toborzását is, de a 2009. július 2-án a Budapesti Ítéletábrán a feloszlatastról hozott jogerős ítéletre tekintettel ezt a programból törölték.

Az említett helyszíntre 8 óra 40 perckor négy rendőrautóval több civil- és egyenruhás rendőr érkezett, és felszólították a jelenlévőket, hogy oszoljanak, mert „a megmozdulás törvénytelen, a viselt ruházatuk tiltott, a Magyar Gárda be lett tiltva, tilos a toborzás”.

A rendőrök igazoltatni kezdték a jelenlévőket, köztük a panaszost, akit felszólították, hogy „a Magyar Gárda jelvényeivel díszített pólóing”-ét vegye le, mivel tiltott jelkép van rajta, ellenkező esetben előállítják. Ennek a panaszos úgy tett eleget, hogy a pólót levette, és – a közelében tartózkodó szervező javaslatára – kifordítva vette vissza, amely véleménye szerint „igen megalázó kinézetet eredményezett”.

Az időközben a párt lakossági fórumára érkezőket a rendőrség igazoltatta, majd egy járőr kivételével a rendőrök a helyszínt elhagyták. Ezt követően érkezett meg az egyik kereskedelmi televízió (a továbbiakban: televízió) forgatócsoportja. Körülbelül 25 perc múlva újra megjelentek a rendőrök – immár mindegyikük egyenruhában –, és a Magyar Gárda szervezőjét előállították a rendőrkapitányságra.

Ezt követően megjelent egy csapatszallító kisbusz, amelyben gázálarcos, „oszlatastra felkészült” rendőrök voltak. A korábban kikerkezett rendőrök az előadóterembe mentek – amely magántulajdon, ezért a panaszos szerint nem lett volna joguk bemenni –, belülről bezárták az ajtót, a jelenlévőkről felvételt készítettek, igazoltatták őket, köztük a lakossági fórumra érkezett vendégeket is, és az asztalon található papírokat „elkobozták”.

A jelenlévőkkel a rendőrök „durván, néha kimondottan agresszíven” beszéltek, ami komoly félelmet keltett mind a szervezőkben, mind a résztvevőkben.

A panaszos beadványában megjegyzi, hogy a fentiek alapján „a törvénytelen és megalázó intézkedéssel” szemben pert kíván indítani, és kérte a számára megfelelő kártérítés megállapítását is arra tekintettel, hogy az esemény országosan ismertté vált a jelenlévő televízió jóvoltából.

II.

A rendelkezésre álló alábbi rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

A B-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának 2009. július 4-én kelt hivatalos feljegyzése szerint 9 óra 20 perckor állampolgári bejelentés érkezett arra vonatkozóan, hogy a B., Károly király u. 3. szám alatti ifjúsági ház előtt a Magyar Gárda tagjai (kb. 20 fő) gyülekeznek. A kikerkező r. őrnagy megállapította, hogy a helyszínen 20-30 fő tartózkodik, és a Magyar Gárda tagtoborzása folyik, ezért a rendőrök megkezdték a „szükséges intézkedéseket”. Az intézkedés módjaként a feljegyzés a következőket jelölte meg: „igazoltatás, előállítás, pk-k értesítése”. A feljegyzés a bejelentés és a kivonulás időpontját egyaránt 9 óra 20 percben rögzítette.

Az intézkedő r. törzsőrmester és r. őrmester 2009. július 4-én kelt jelentése szerint a rendőri egységek 9 óra 20 perckor az ügyeletvezető utasítására jelentek meg a panaszban említett helyszínen, mivel állampolgári bejelentés érkezett, hogy ott a Magyar Gárda tagjai gyülekeznek. Kierkezésüket követően – a jelentésben rögzített nevek alapján – öt személyt, köztük a panaszost igazoltatták, ezt az ügyeletes tisztnek szóban jelentették, majd további intézkedésig a helyszínt biztosították.

A helyszínen intézkedő másik r. őrmester és r. törzsőrmester jelentése szerint 10 óra 20 perckor érkeztek a panaszban említett cím alatt lévő ifjúsági ház előtti területre, majd a helyszínen lévő r. őrnagy vezetésével bementek az épületbe, ahol utasításra igazoltatták a helyiségben tartózkodókat – a jelentés tanúsága szerint 15 főt – akik közül a körözési nyilvántartásban senki nem szerepelt. Ezt követően az épületet elhagyták, és a környező utcákban folytattak fokozott járőrtevékenységet.

Ugyanezen két rendőr jelentést készített arról is, hogy 11 óra 10 perckor az ügyeletvezető utasítására megjelentek a Károly király utcában. Feladatuk adatgyűjtés és tanúkutatás volt azzal összefüggésben, hogy az ifjúsági ház előtti területen a Magyar Gárda tagjai gyülekeztek.

A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának vezetője a Testület megkeresésére írt válaszlevelében az alábbiakat rögzítette.

2009. július 4-én 9 óra 20 perckor lakossági bejelentés érkezett a kapitányság ügyeletére, miszerint a jogerősen felosztatott Magyar Gárda Egyesület tagjai a Városi Klub előtti területen gyülekeznek, feltételezhetően tagtoborzás folyik. A válaszlevél szerint „a későbbi kihallgatások során a résztvevők elmondása alapján tisztázódott, hogy a Jobbik Magyarországért Mozgalom végzett tagtoborzást”.

A bejelentés alapján három járőrpár érkezett percekben belül a helyszínre, akik ellenőrizték a bejelentésben foglaltakat, ennek érdekében a jelenlévőket igazoltatták, a továbbiakban pedig a helyszínre érkező parancsnok utasítása szerint jártak el: „figyelmeztettek, helyszínt biztosítottak, adatot gyűjtöttek, előállítottak”.

Az intézkedések jogalapjaként a levél a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 14. § (1) bekezdését - figyelemmel a 2. § (3) bekezdésére -, a Büntető Törvénykönyvről szóló (a továbbiakban: Btk.) 1978. évi IV. törvény 212/A. §-át, a szabálysértésekről szóló 1999. LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 142/A. §-át, az Rtv.-t (közelebbi hivatkozás nélkül) jelölte meg. A helyszínen a rendőrök az érintettekkel közölték, hogy az intézkedés elsődleges célja a személyazonosság megállapítása az esetleges későbbi eljárások érdekében. A szabálysértőkkel közölték a szabálysértés tényét, és felhívták a figyelmüket a cselekményük – a tagtoborzás, a felosztatott egyesületre utaló jelképek, ruházat viselése (amely „a bírósági állásfoglalás alapján garázdaság szabálysértésnek minősül”) – abbahagyására.

A levél szerint nincs arra vonatkozó információ, hogy a járőrök már a bejelentést megelőzően a helyszínre érkeztek volna, bár valószínű, hogy már korábban is a környéken járőröztek.

Az intézkedések kb. 11 óra 30 percig tartottak, ezt követően visszatérő járőrözésre, illetve a tanúk kihallgatására került sor.

A panaszos személyét érintően a levél rögzíti, hogy öt személyazonosságának megállapítása céljából igazoltatták, illetve felszólították a szabálysértés – a Magyar Gárdára utaló öltözet viselésének – abbahagyására, mely felszólításnak a panaszos eleget tett. A rendőrök valóban kilátásba helyezték a panaszos előállítását, figyelmeztették, hogy

öltözetének viselésével szabálysértést követ el, továbbá tájékoztatták, hogy adatait rögzítik „a szükséges eljárás lefolytatása végett”, és felhívták figyelmét a panasztétel lehetőségére is. A helyszínen a panaszos nem jelezte, hogy ezzel a joggal élni kíván.

A helyszínen készült rendőrségi felvételen az alábbi, a panaszban foglaltak szempontjából releváns körülmények láthatóak.

Az intézkedő rendőrök először az épület előtt, a buszmegálló járdaszíkján álló személyekhez léptek oda, az ott lévő személyeket igazoltatták, majd egyiküket egy rendőrségi gépjárműhöz kísérték, átvizsgálás után a rendőrautóba ültették, és távoztak vele.

A felvétel tanúsága szerint a rendőrök az épületben, a rendezvény helyszínén is intézkedtek: tájékoztatták a jelenlévőket arról, hogy lefoglalják az ott található iratokat. A jelenlévők kérdőre vonták a fellépő rendőröket, hogy honnan tudják megállapítani, hogy közülük bárki gárdista. Tagadták, hogy a helyszínen „gárdista toborzás” folya, azt azonban elismerték, hogy a Jobbik toboroz. Később a felvételen látszik, hogy a jelenlévőket igazoltatják.

A felvétel alapján rekonstruálható a következő párbeszéd. A kitérő rendőr közli: „lakossági bejelentés érkezett, hogy itt a Magyar Gárda toboroz”. Az előadói asztalnál helyet foglalók erre azt válaszolják: nem tudják, hogy ez „mire vonatkozik, lakossági fórumot tartunk, politikai beszélgetés, kérdésekre válasz”.

A rendőr később közli: „innen megkérem a kollégákat, hogy igazoltassanak mindenkit”. A korábban is válaszoló férfi ekkor megkérdezi a rendőröket, hogy „ezt a vádat mivel bizonyítják, én nem tagadom, sőt büszke vagyok rá, de mi bizonyítja, hogy én, vagy ő, vagy ő gárdista”. A rendőr erre azt válaszolja, hogy ezt „az eljárás folyamán fogjuk bizonyítani, most gyanú van, bűncselekmény gyanújával fogjuk megindítani az eljárást”, és kérdésre tájékoztatja a jelenlévőket arról is, hogy az épület elől elvitt személyt „szabálysértés továbbfolytatása miatt” állították elő. Közli azt is, hogy „szeretnék lefoglalni minden papírt, amit itt találunk”.

A jelenlévők közül ekkor többen kijelentik, hogy csak beszélgetés zajlott, „szó sem volt toborzásról”, mert tudták, hogy „nem lehet ma megtartani”. Az egyik résztvevő közli: „nincs gárda-toborzás, a Jobbik toboroz, ezt elismerem”.

A kamera rögzíti azt a - Magyar Gárda fejlécévei, „TITKOS” jelzéssel ellátott - formanyilatkozatot, miszerint: „Alulírott ... szülő (gondviselő) engedélyezem és hozzájárulok, hogy ... (név) ... (lakcím), kadét a Magyar Gárda rendezvényén, illetve rendezvényein részt vegyen.” A felvételen azonosítható továbbá egy „Magyar Gárda felvételi adatlap” elnevezésű nyomtatvány, illetve egy taglista, amelyen nevek és elérhetőségek láthatóak, továbbá a település és a „szakasz” megnevezése („Lehel vezér szakasz”). Látható mindezek mellett a Jobbik Magyarországiért Mozgalom Párt „felvételi kérelem” elnevezésű nyomtatványa is.

III.

Az ismertetett bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

2009. július 4-én, 9 óra 20 perckor lakossági bejelentés érkezett a B-i Rendőrkapitányság ügyeletére, miszerint a jogerősen feloszlott Magyar Gárda Egyesület tagjai a Városi Klub előtti területen gyülekeznek, feltételezhetően tagtoborzás folyik. A bejelentés alapján három járőrpár érkezett percekben belül a helyszínre, akik ellenőrizték a bejelentésben foglaltakat, ennek érdekében a jelenlévőket igazoltatták, a továbbiakban pedig a helyszínre érkező parancsnok utasítása szerint jártak el: „figyelmeztettek, helyszínt biztosítottak, adatot gyűjtöttek, előállítottak”.

A helyszínen a rendőrök az érintettekkel közölték, hogy az intézkedés elsődleges célja a személyazonosság megállapítása az esetleges későbbi eljárások érdekében.

A panaszost személyazonosságának megállapítása céljából igazoltatták, illetve felszólították a szabálysértés – a Magyar Gárdára utaló öltözet viselésének – abbahagyására. A rendőrök kilátásba helyezték a panaszos előállítását, figyelmeztették, hogy öltözetének viselésével szabálysértést követ el, továbbá tájékoztatták, hogy adatait rögzítik „a szükséges eljárás lefolytatása végett”, és felhívták figyelmét a panasztétel lehetőségére is. A panaszos a figyelmeztetést tudomásul vette, és öltözetét – a rendezvény szervezőjének javaslatára – oly módon változtatta meg, hogy a pólóinget kifordítva vette fel.

A Városi Klub termében tartott ellenőrzés alkalmával a Magyar Gárda tagtoborzására utaló formanyomtatványokat találtak a nyomozók. A formanyomtatványok közt találtak a – Magyar Gárda fejlécével, „TITKOS” jelzéssel készült –formanyilatkozatot, miszerint: „Alulírott ... szülő (gondviselő) engedélyezem és hozzá járulok, hogy ... (név) ... lakcím, kadét a Magyar Gárda rendezvényén, illetve rendezvényein részt vegyen.”, továbbá egy „Magyar Gárda felvételi adatlap” elnevezésű nyomtatványt is, illetve egy taglistát amelyen nevek és elérhetőségek találhatóak, továbbá a település és a „szakasz” megnevezése („Lehel vezér szakasz”).

A tényállásból mellőztem a panaszos azon állítását, mely szerint a rendőrség 8.40 óra körüli időben felszólította a rendezvény résztvevőit, hogy a helyszínt hagyják el, illetve hogy ők ruhájának levételére szólította fel a rendőrség. Ezt cáfolják – a videofelvételek mellett – rendőrségi iratok is, mivel az igazoltatásokat követően az iratok szerint visszatérő járőrözésre, illetve tanúk meghallgatására került sor, továbbá a felvételeken az állított korábbi felszólítás nem teljesítése miatti további intézkedés, vagy annak kilátásba helyezése nem látható, illetve hallható. A panaszos a ruháját a felvételen jól láthatóan nem vette le, csak – a rendezvény szervezőjének javaslatára – kifordítva hordta, további rendőri intézkedésre nem került sor vele szemben. Szintén mellőztem tényállásból a panaszosnak az intézkedés durva hangnemére vonatkozó állítását, mivel az intézkedésről készült videofelvételek tanúsága szerint az intézkedés kultúrált hangnemben zajlott.

A panaszos igazoltatására jogszerűen, az Rtv.-ben foglalt feltétel fennállása miatt került sor¹, mivel a bejelentés alapján bűncselekmény gyanúja merült fel². E gyanút erősítette a helyszínen megtalált, „Magyar Gárda” fejléccel ellátott formanyomtatványok.

Jogsértő volt a panaszos ruházatának megváltoztatására irányuló rendőri intézkedés. A panaszos nem a jogerős bírósági ítélettel felosztatott „Magyar Gárda” formaruhát – vagy a többi jelenlevő személy által a helyszínen viselt egységes öltözetet – viselte, hanem egy pólóinget, melyen e szervezet megnevezése volt elhelyezve. A panaszos e ruha viselésén kívül kihívóan közösségellenes magatartást – így fenyegetést – nem tanúsított. Pusztán az említett póló viselése, és ezzel a felosztatott szervezet iránti szimpátia kifejezése a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjogának jogszerű gyakorlása kereteit nem lépte túl.

¹ A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdése alapján a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

² A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 212/A. §-a szerint aki a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet vezetésében vesz részt, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

A rendőri intézkedésre a b-i Városi Klubban került sor. Itt, mint magánlakásnak nem minősülő egyéb helyen a rendőr intézkedhet³, ezért az intézkedés jogszerűsége e tekintetben sem kifogásolható.

A „Magyar Gárda” fejléccel ellátott iratok helyszíni elvétele miatti rendőri intézkedés elleni panasz elbírálását mellőztem, mivel a tényállás szerint a lefoglalt okiratokat nem a panaszostól vették el, és a panaszos a panaszban sem valószínűsítette, hogy a formanyomtatványok a tulajdonát képezik.

Amennyiben mégis így volna, akkor a panasz büntetőeljárás keretében vizsgálható, hiszen a bűncselekmény bizonyítékának biztosítása érdekében nyomozás elrendelése nélkül is lehetőség van azok lefoglalására. Amennyiben pedig ezen intézkedést a panaszos sérelmezi, úgy a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. §-a alapján panaszt terjeszthet elő⁴.

A panaszosnak a televízió tevékenységével összefüggésben a Rendőrség felelősségére utaló megjegyzésével kapcsolatban – az Alkotmánybíróság 54/2000. (XII. 18.) AB határozatával összhangban – megállapítható, hogy fokozott közérdek fűződik az esetleges rendőri jogsértések dokumentálhatóságához. Ezért a rendőri intézkedések dokumentálása önmagában semmilyen körülmények között nem törvénytörő, azt a rendőr nem tilthatja meg, és fényképezés vagy felvétel készítése további intézkedésre sem ad alapot.

A panaszos kártérítés iránti igényének elbírálása nem tartozik a jelen eljárás keretei közé, kártérítés iránti igény érvényesítésére ilyen formában nincs mód.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

³ A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 40. §-a alapján a rendőr a feladata ellátása során - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - beléphet a magánlakásnak nem minősülő egyéb helyre, és ott az intézmény rendjének lehetőség szerinti tiszteletben tartásával intézkedhet.

⁴ A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 151. § (1) bekezdés alapján a lefoglalás a bizonyítás érdekében vagy az elkobzás, illetőleg a vagyoneklobzás biztosítására a dolognak a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság általi őrzésbe vétele vagy megőrzésének más módon történő biztosítása.

170. § (4) bekezdés szerint nyomozás elrendelése nélkül indul meg a nyomozás, ha az ügyész vagy a nyomozó hatóság a bizonyítási eszközök biztosítására, az elkövetéssel gyanúsítható személy kilétének megállapítása, elrejtőzésének, a bűncselekmény befejezésének avagy újabb bűncselekmény elkövetésének megakadályozása végett vagy késedelmet nem tűrő más okból nyomozási cselekményt végez. A nyomozás megindításának tényéről és idejéről utólag haladéktalanul feljegyzést kell készíteni.

196. § (1) bekezdés alapján akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

IV.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában tett megállapításokkal és az azokból levont következtetésekkel minden tekintetben egyetértek.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a 109. § (1) és (3) bekezdése, 111. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdése, 40. §-a, 92. § (1) bekezdése, a 93/ A § (7) és (9) bekezdései;
- a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 151. § (1) bekezdése, 170. § (4) bekezdése, 196. § (1) bekezdése;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 212/A. §-a.

Budapest, 2010. január „ „

Dr. Bencze József r. altábornagy